

Markedsmuligheder for dansk eksport

En forventet økonomisk vækst på næsten alle væsentlige markeder giver gode muligheder for en fortsat positiv udvikling i den danske eksport. For at forbedre grundlaget for den kollektive indsats for fremme af dansk eksport og til inspiration for virksomhedernes egen planlægning af indsatsen på nye markeder har Udenrigsministeriet – på grundlag af indberetninger fra vore repræsentationer – undersøgt, hvilke sektorer der synes specielt interessante for danske eksportører.

Fødevarerforarbejdning, levnedsmidler, bygge- og anlægsvirksomhed, miljø og sundhed er sektorer, der frembyder store muligheder for dansk eksport. Andre områder såsom energi, elektronik og møbler synes tillige at være interessante, men geografisk begrænset til forholdsvis få lande. Specielt for levnedsmiddeleksporten vil konkurrencevilkårene blive vanskeligere i takt med bortfald af EU-støtte til eksporten. Dette vil stille større krav til en videreudvikling af de danske produkter og en yderligere tilpasning til de enkelte markeder. Rådgivning, systemer og knowhow er en vigtig del af efterspørgslen inden for de fleste sektorer.

For den danske eksport af levnedsmidler bliver de nærmeste år meget afgørende. Resultaterne af Uruguayrunden betyder, at danske eksportører af levnedsmidler bliver stillet over for en vanskeligere konkurrencesituation. Samtidig fremgår det klart af Udenrigsministeriets undersøgelse, at der er meget store muligheder på en lang række markeder for at øge eksporten af danske levnedsmidler.

EU er og vil forblive det vigtigste marked for dansk eksport. EU-landene aftog således i 1993 over 53 pct. af Danmarks eksport. EU-landenes andel af dansk eksport vil blive endnu større i 1995. Sverige, Finland og Østrig indtrådte som bekendt i EU 1. januar 1995. Udvidelsen betyder forøget samhandel og konkurrence og åbner ligeledes mange interessante muligheder for dansk erhvervsliv. Specielt kan der udvikles gode markeder for danske landbrugsvarer i de nye medlemslande. Generelt fungerer det indre marked i EU tilfredsstillende, men der er fortsat behov for at fuldføre og effektivisere det på specifikke områder. Det er vigtigt, at borgere og virksomheder også i praksis oplever håndgribelige fordele. For EU som helhed forventes den økonomiske vækst i de kommende år gradvis at vokse til ca. 2,5-3,5 pct. Væksten i den indenlandske efterspørgsel forventes for EU-landene

som helhed i 1995 at blive 2-3 pct., hvilket betyder forbedrede afsætningsmuligheder i forhold til de foregående år. De mest interessante sektorer for dansk eksport til EU-landene forventes at blive miljø, materialer til bygge- og anlægssektoren, energibesparende udstyr, levnedsmidler, maskiner til fødevarerbearbejdning, udstyrsleverancer og rådgivning til sundhedssektoren. Det er vigtigt i 1995 at søge at udnytte de forbedrede eksportmuligheder i EU.

Central- og Østeuropa er et område, der kan blive meget vigtigt for danske virksomheder. Dette øger betydningen af indsatsen på disse markeder. For mange af landenes vedkommende er der tale om nærmarkeder. De fleste forventes i løbet af en forholdsvis kort årrække at opleve en væsentlig stigning i købekraften. Der må imidlertid forudses en meget uensartet økonomisk udvikling i regionen, et forhold, der ligeledes slår igennem i udviklingen i den indenlandske efterspørgsel. I 1993 aftog Central- og Østeuropa og SNG ca. 3,6 pct. af Danmarks eksport. I Central- og Østeuropa synes der især at være mulighed for øget eksport til Polen (vort største eksportmarked i regionen), Estland og Litauen. I regionen som helhed kan der konstateres et stort behov for rådgivning og udstyrsleverancer i forbindelse med moderniseringen af landbrugs- og fødevarersektoren; der vil også være en begrænset import af fødevarer. De stigende priser på importeret energi har foranlediget landene til at iværksætte energibesparende foranstaltninger i bl.a. industrien. Også miljøbeskyttelse forventes på længere sigt at spille en mere fremtrædende rolle. Endelig synes der for en række landes vedkommende at være behov for bygge- og anlægsvirksomhed i forbindelse med renovering og nybygning både inden for bolig-, erhvervs- og transportsektoren. EU har indgået associeringsaftaler – Europaftaler – med Polen, Ungarn, Den Tjekkiske Republik, Den Slovakiske Republik, Rumænien og Bulgarien. Aftalerne med Polen og Ungarn trådte i kraft i 1994, mens aftalerne med de øvrige fire lande iværksattes pr. 1. februar 1995. EU planlægger i første halvdel af 1995 at indgå tilsvarende aftaler med de baltiske lande og Slovenien. Europaftalerne er senest blevet udbygget med vedtagelsen af en før-tiltrædelsesstrategi på Det Europæiske Råds møde i Essen i december 1994. Før-tiltrædelsesstrategien er en plan for forberedelse af de ovennævnte lande på medlemskab af Unionen, og hovedelementet er at forberede landene på deltagelse i det indre marked.